

studium **chorale**

Concept jaarverslag

2023

Doelstelling en profilering

De doelstelling van Studium Chorale is het op zo'n hoog mogelijk niveau uitvoeren van bijzondere koormuziek. Studium Chorale is een professioneel kamerkoor, dat werkt op projectbasis onder leiding van artistiek leider en dirigent Hans Leenders en gastdirigenten. Daarbij streeft Studium Chorale er naar door middel van een flexibele en doelmatige organisatie de (overhead)kosten zo veel als mogelijk te beperken en de beschikbare financiële middelen optimaal en direct aan te wenden voor het artistieke resultaat van het koor. Op deze wijze wil Studium Chorale aantonen dat het koor met een relatief beperkt budget behoort tot de nationale top van kamerkoren in Nederland.

Studium Chorale is er in geslaagd 6 projecten uit te voeren. Het koor heeft zich in 2023 wederom kunnen profileren als hét veelzijdige en professionele kamerkoor van Limburg in Limburg, maar ook buiten de grenzen van de provincie en het land.

Werkwijze

De werkwijze als professioneel projectkoor was zowel artistiek inhoudelijk als organisatorisch een gezonde basis voor een breed scala aan activiteiten. Rond een vaste kerngroep zangers, die aan de meeste projecten hun bijdrage leverden, was er een ruime poule professionele vocalisten, die naar gelang de aard van het repertoire inzetbaar is. Het ensemble kan hiervoor putten uit een met zorg geselecteerde internationale zangersgroep afkomstig uit Nederland, België en Duitsland. Deze internationale samenstelling is tevens een modelvoorbeeld van Euregionale samenwerking vanuit het werkveld.

Activiteiten en samenwerking

Het begin van het jaar stond in het teken van pech. Voor het bijzondere project La Chanson de Roland van Demessieux (in een bewerking van H.Leenders) moest de harmoniumspeler zich helaas, wegens een acute ziekte en noodzakelijke operatie met nabehandeling, terugtrekken. Na twee eerdere pogingen die helaas door Corona moesten worden afgezegd, werd dit daarmee de derde afzegging. Gelukkig kan inmiddels worden gesteld dat het project in november van 2023 toch heeft kunnen plaatsvinden. Een kleine 300 toeschouwers hebben er in Amsterdam, Antwerpen en Maastricht kennis van kunnen nemen. Ter vervanging van Demessieux werd in het voorjaar gekozen voor de Veertien Stonden en Endless Time van H.Leenders.

In april waren er natuurlijk de traditionele waren er uitvoeringen van Bach's Matthäus Passion in samenwerking met de philharmonie zuidnederland. In de loop van het jaar heeft dit orkest een naamsverandering ondergaan. Tegenwoordig staat het te boek als Philzuid. Er waren 4 uitvoeringen met 32 zangers van Studium, in Maastricht, Eindhoven, Heerlen en Venlo.

Voor de zomervakantie is met 2 amateurkoren gewerkt aan de uitvoeringen van Leenders dirigeert Leenders, dit ter ere van het 25 jarig jubileum van Hans Leenders als dirigent van Studium Chorale. Met in totaal 63 zangers werden werken van de componist ten gehore gebracht. Een aantal werken werd alleen door de zangers van Studium Chorale vertolkt.

Voor het festival Musica Sacra heeft Studium Chorale met 3 zangeressen de opening verzorgd op de vrijdagmiddag in het Theater aan het Vrijthof. Het betrof hier een uitvoering van Caritas abundat van v Bingen in een bewerking van Huber. In de avond werd door 24 zangers van Studium onder begeleiding van Philzuid het Cantate Misericordium van Britten uitgevoerd. Het avondconcert is uitgezonden op NPO 4 Radio Klassiek.

Wederom in samenwerking met Philzuid en onder directie van E. Spanjaard werd vervolgens nog het Requiem van Fauré ten gehore gebracht. Bij 4 van de 5 concerten was er ook nog een uitvoering van Urlicht van Mahler.

Zoals al eerder gememoreerd werd het jaar succesvol afgesloten met 23 uitvoeringen van La Chanson de Roland.

Educatie

De educatieve activiteiten in 2023 bestaan uit de studiedag op 17 november in samenwerking met Festival Vocallis. Op de studiedag kwamen in de ochtend circa 75 leerlingen en 4 zangers van Studium

Chorale samen voor workshops in Opus 9, de thuishaven van Philzuid. 's Middags vond de workshop plaats met daarin onder andere een voorbereiding op het bijwonen van het concert in de avond. Het geheel stond onder leiding van en werd gepresenteerd door Hans Leenders.

Bestuur en artistiek adviesraad

Het bestuur is in 2023 niet gewijzigd ten opzichte van het jaar er voor. De *artistieke adviesraad* bestaande uit Albert Clement, Jos Leussink, Daan Manneke, Ed Spanjaard, Jos van Veldhoven en Harrie van den Elsen, stond de artistiek leider met raad en daad ter zijde. Voor 2024 staat een evaluatie van de artistieke adviesraad op het programma. Een van de consequenties daarvan zal zijn dat de raad naast bekende ook nieuwe leden zal krijgen.

Publiciteit en zichtbaarheid

De publiciteit en zichtbaarheid kreeg in 2023 o.a. gestalte met de inzet van Kyra Bertram op het gebied van de website en facebookpagina van Studium Chorale en de nieuwsbrief. Directe mailing en e-mailing naar een adressenbestand van circa 450 adressen en persvoorbeschoouwingen en -recensies waren belangrijke momenten om het publiek te bereiken.

De website is het centrale medium voor communicatie naar buiten. In 2023 is de website wederom geactualiseerd en daar waar nodig aangepast. Het archief waar eerder gemaakte opnames van Studium Chorale te horen en te zien zijn is verder uitgebreid.

Met onze activiteiten bereiken we naast de reguliere concertbezoekers ook meerdere andere netwerken:

- organiserende partijen met hun netwerken (theaters, podia, kerkgemeenschappen, festivals),
- partners waarmee inhoudelijk wordt samengewerkt met hun bijbehorende netwerken (bv philharmonie zuidnederland met hun medewerkers),
- deelnemers aan de educatieve activiteiten (naast deelnemers ook de scholen, ouders, vrienden etc.),
- publicaties in de pers (kranten, radio, websites, social media).

Na een inhoudelijke bespreking met Philzuid zijn de afspraken over de gezamenlijke aanpak van PR en Marketing voor die projecten waarbij Studium Chorale met het orkest samenwerkt verder aangescherpt. Door deze gezamenlijke aanpak kan Studium Chorale bij deze projecten een grotere opbrengst verwachten aan naamsbekendheid en zichtbaarheid bij het publiek.

Met de introductie van online kaartverkoop in eigen beheer via de website van Studium Chorale wordt ook nadrukkelijk aan klantenbinding gedaan. Niet alleen kan men profiteren van het gemak van vooraf gekochte kaartjes zoals snelle toegang tot de concertlocatie en geen gedoe met betaling aan de kassa, maar ook krijgt iedereen die van deze mogelijkheid gebruik maakt meteen de vraag voorgelegd of men ook de nieuwsbrief wil ontvangen. De verwerking van deze antwoorden is inmiddels geautomatiseerd.

De -meerdere malen herhaalde- uitzendingen van de radio-opnames uit heden en verleden door Radio 4, L1, Concertzender en streamingdiensten van de verschillende concertprogramma's leverden een substantiële bijdrage aan de landelijke bekendheid van Studium Chorale en zorgden voor een publieksbereik, dat de vermelde bezoekersaantallen van het moment verre overstijgt. Een gemiddelde landelijke radio-uitzending bereikt minimaal 50.000 luisteraars. Met het uitzenden van de concerten van Musica Sacra en het project Fauré op Radio NPO 4 zijn in het afgelopen jaar naar schatting meer dan een miljoen luisteraars bereikt. Deze schatting is gebaseerd op het kijk- en luister onderzoek van radiowereld.nl. Daarnaast zijn veel van deze opnames via enkele websites telkens opnieuw te beluisteren.

Subsidies

Het jaar 2023 was het derde jaar van de vierjarige cultuurplanperiode 2021-2024 van de Provincie Limburg en de daarbij horende gegarandeerde middelen. In het jaarlijkse monitoringsgesprek met leden van de Cultuurtank van de provincie Limburg is wederom gebleken dat er veel waardering is voor de bijdrage die Studium Chorale aan het Limburgse culturele leven te bieden heeft.

In officiële bewoordingen is ook gebleken dat de administratie en jaarlijkse rapportage van een niveau zijn dat de bevoorschotting voor Studium wordt gecontinueerd.

Op het gebied van het opbouwen en behoud van reserves wordt vanaf het komende jaar weer teruggesproken op de regels die voor de Corona pandemie van kracht waren. Met behoud van de bestaande reserves en voorzieningen mag per nieuw jaar de reserve niet meer dan 15% van het totale subsidiebedrag omvatten. Het overtollige wordt teruggevorderd of in mindering gebracht op de subsidie voor het jaar er na.

Jaarrekening

Aan dit jaarverslag 2023 is toegevoegd de jaarrekening 2023 zoals opgemaakt door H.H.M. Pook Consultancy.

Financiën, percentage eigen inkomsten en toelichting op de jaarrekening

2023 mag financieel gezien een relatief rustig jaar genoemd worden. Het jaar kan zonder grote financiële bijdragen vanuit de eigen reserves worden afgesloten. Het project Leenders dirigeert Leenders is relatief duur gebleken. Een project met een zeer lage uitkoopsom en een licht tegenvallende opbrengst van de kaartverkoop zorgt ervoor dat de kosten omgerekend per concert boven de € 8000,- uitkomen. De projecten met Philzuid zijn wat dat betreft lucratiever te noemen met gemiddelde kosten per concert van tussen de 1 à 2 duizend euro. Uitzondering op die regel betreft dan de deelnamen aan Musica Sacra, waarbij de kanttkening moet worden geplaatst dat het hier overwegend éénmalige uitvoeringen betreft.

Het exploitatieresultaat voor 2023 is te zien in de jaarrekening. Verdere toelichting op de jaarcijfers is op de betreffende plaatsen in de jaarrekening te vinden.

De stichting heeft geen vast personeel in dienst en geen vaste huisvestingskosten. De musici en leiding worden op projectbasis ingehuurd voor de activiteiten. De vaste lasten zijn daardoor zeer overzichtelijk en relatief laag.

Het percentage eigen inkomsten 2023 bedroeg bijna 59 % van de totale baten 2023. Natuurlijk hangt een en ander zwaar samen met het uitvoeren van 3 projecten in samenwerking met Philzuid. In jaren dat er minder wordt samengewerkt daalt de inbreng van de eigen inkomsten dan ook aanzienlijk. Het orkest is zich ook in toenemende mate bewust van het feit dat Studium Chorale de inkomsten uit de samenwerking hard nodig heeft voor een betaling van de zangers die meer in de richting komt van wat de fair practie code voor ogen staat.

Evaluatie 2023

De continuering van de cultuurplanstatus van Studium Chorale door de Provincie Limburg voor de periode 2021-2024 legde een stevig basis onder de continuïteit van het koor.

De structurele samenwerking met de Philzuid wordt ook de komende jaren gecontinueerd. Voor 2024 is er in ieder geval weer de samenwerking met het orkest voor de Matthäus Passion. De uitkoopsommen die verbonden zijn aan deze samenwerking zijn na goed overleg ruimer geworden. Daarnaast is ook de non-materiële opbrengst groter door de gezamenlijke inspanning van orkest en Studium op het gebied van de PR en marketing voor die projecten waarbij van samenwerking sprake is.

De betaalde vergoedingen aan de zangers waren in 2023 op het zelfde niveau als in 2022. Bij het verkrijgen van de provinciale subsidie voor de periode 2025-2028 zal dit naar vermogen worden verhoogd. Wel is duidelijk geworden dat voor nu en de toekomst de marktwerking en de hoogte van de gages op gespannen voet met elkaar staan.

Mede daarom is er opnieuw een focus om naast de hoogte van de gages ook de secundaire zaken zoals de catering drank en maaltijden meer en beter aan te bieden. De compensatie voor de verblijfskosten is ook meer in de richting van de reguliere prijzen van de markt terechtgekomen. Hierdoor kunnen we hopelijk ook voor de toekomst de gekwalificeerde zangers, die de kerngroep vormen en die gewenst zijn voor het artistieke niveau, aan Studium Chorale binden.

Studium Chorale streeft ernaar om een stevige en solide basis te handhaven, waarbij we als doelstelling hebben om een positief eigen vermogen van minimaal 10% van het balanstotaal te behalen en te behouden. Dit geeft ons op termijn enerzijds de zekerheid dat we op de huidige weg door kunnen gaan met het leveren van artistiek verantwoorde producties. Anderzijds geeft het onze subsidiënten de zekerheid dat we als een betrouwbare ondernemer zorg dragen voor een juiste besteding van de ons toevertrouwde middelen. Ook naar de zangers bevestigt dit het imago dat we nastreven van een artistiek hoogstaand en een betrouwbaar zakelijk geleid koor.

Het bestuur van Studium Chorale ziet terug op een jaar 2023, dat door de omstandigheden pas later op gang kwam, maar zeker weer een aantal hoogtepunten heeft gebracht. Behoudens de ingreep aan het begin van het jaar kwam de rest van het programma goed overeen met de vooraf bedachte jaarplanning.

Perspectief 2023 en verder

Studium Chorale is verheugd dat het koor voor de Cultuurplanperiode 2021-2024 opnieuw de status van cultuurplaninstelling van de Provincie Limburg heeft gekregen. Het toegekende bedrag maakt het mogelijk de activiteiten in het verlengde van de voorafgaande jaren te continueren. Ook in 2023 is gebleken dat Studium Chorale er in slaagt te voldoen aan de vooraf opgestelde criteria om de subsidie probleemloos voort te zetten.

Vanwege het ontbreken van een grotere financiële ruimte wordt de verdere ontwikkeling van Studium Chorale vooral gezocht in nieuwe en bredere samenwerking met andere cultuurmakers.

In 2023 was met name de veelvuldige samenwerking met Philzuid daarvan een voorbeeld. Ook de samenwerking met de amateurkoren bij het project Leenders dirigeert Leenders heeft voor Studium weer de deur geopend naar nieuwe mogelijkheden. Er zal in de nabije toekomst zeker weer een samenwerking met limburgse amateurkoren worden gepland. De toevoeging van tekstschrijver/theatermaker en explicateur Noah Jansen heeft het aanwezige publiek zeker een ervaring rijker gemaakt.

In 2023 zal natuurlijk weer de Matthäus Passion worden uitgevoerd in samenwerking met PhilZuid. Bijzondere projecten in eigen beheer zijn het project Frank Martin met de dubbelkorige mis, het project 60 hartslagen dat eer ervaring op zichzelf zal zijn en een voortzetting van het project met componist Gerard Beljon. Er zal worden toegewerkt naar 3 uitvoeringen tijdens de Heiligdomsvaartperiode in 2025. Er staat dus weer een hoop op stapel om Studium Chorale ook in de komende tijd de plaats te geven en te laten behouden die het toekomst: een eigen geluid in het culturele aanbod voor Limburg.

Maastricht, februari 2024
Stichting Studium Chorale,

Marcella Pinckers, voorzitter

Arno Goessen, penningmeester

Bijlagen:

- activiteiten / projecten 2023 (pagina 6 van dit document)
- jaarrekening 2023 (separaat digitaal)

Activiteiten / projecten 2023 Studium Chorale		aantal bezoekers
Leenders De Veertien Stonden en Endless Time		
zo 5 maa	Studium Chorale (12 zangers), Verheggen orgel, Leenders Amsterdam, Orgelpark	105
Bach Matthäus Passion		
wo 5 apr	philharmonie zuidnederland, Studium Chorale (32 zangers), MacLeod Maastricht, Theater aan het Vrijthof	902
do 6 apr	Heerlen, Parkstad Limburg Theaters	706
vrij 7 apr	Venlo, Maaspoort	566
za 8 apr	Eindhoven, Muziekgebouw	1209
Leenders dirigeert Leenders, met 3 koren O-Antifonen en Intentions, alleen Studium Chorale Psalme, Signum magnum, Hoc est praeceptum, endless time en Intentions, op orgel delen uit Intermezzi		
zo 2 jul	Lingua e Musica (20), Franciscuskoor Venlo (27), Studium Chorale (16 zangers), Verheggen orgel, Leenders Venlo, Antoniuskerk Blerick	38
di 4 jul	Maastricht, St. Servaasbasiliek, opening festival Pro Organo	190
Musica Sacra, Caritas abundat, v Bingen bewerking Huber en Cantate Misericordium, Britten		
vrij 15 sep mi	Studium Chorale (3 zangers), Leenders, Studium Chorale (24 zangers), philharmonie zuidnederland, Den dievel Maastricht, Theater aan het Vrijthof, openingsconcert	580
vrij 15 sep av	Maastricht, Theater aan het Vrijthof, avondconcert	335
Uitzending	NPO 4 Radio Klassiek: Avondconcert 15/9/23 gemiddeld 634000 luisteraars	
Requiem Fauré (E.Spanjaard) en Urlicht Mahler (H.Leenders)		
do 2 nov	Studium Chorale (24 zangers), philharmonie zuidnederland. Heerlen, Parkstad Limburg Theaters	291
vrij 3 nov	Breda, Chassé Theater	380
za 4 nov	Tilburg, Concertzaal	246
zo 5 nov	Eindhoven, Muziekgebouw	661
wo 8 nov	Den Bosch, Grote Kerk	150
Uitzending	NPO 4 Radio Klassiek 24/12/22 gemiddeld 684000 luisteraars	
la Chanson de Roland, Demessieux		
zo 12 nov	Studium Chorale (24 zangers), Nicolas Callot piano, Bart Rodyns Harmonium, Rosina Fabius mezzo soliste en Noah Janssen moderator. Amsterdam, Orgelpark	109
vrij 17 nov	Maastricht, Opus 9 (Theresiakerk)	128
zo 19 nov	Antwerpen, Sint-Pauluskerk	37

TOTALEN

Concerten 2023	aantal concerten	aantal bezoekers
Limburg	9	3736
waarvan in standplaats	5	2135
Nederland, buiten Limburg	7	2860
Buitenland	1	37
Totale concerten 2023	17	6633
Overige activiteiten		
Uitzendingen op NPO 4 Radio Klassiek	2	1333000 luisteraars
Educatie	1	75